על אות מַאַזְּכֶּרוֹת אֵין לוֹ תַּקְנָה, לְפִּי שֶׁאֶסוּר לְהַצְבִיר הַזְּהָבָ מְשׁוּם דְּהָנִי * כְּמוֹתֵק אֶת הַשֵּׁם:

7. *יצָרִיךְ שֻׁלֹּא תִּרְבַּק שׁוּם אוֹת ((((ג') בַּחֲבַרְתָּה, אֶלָּא (((ג') * בָּל אוֹת תִּהְיָה מָקֶבֶּת גְּוִיל, הגה יִיבִּת (((') בְּתִּיבָה תַּפָּה, שֶׁלֹּא תִּרְבַּן שׁוּם אוֹת (((((מות מִבְּחִנְּן מִבְּחוֹץ וֹמְבּפְנִים (רברי מורכי): הֹ, וּלְכַתְּתֹּלָה יִיבֹּר בַּמְּהַ בְּנִיבָה בַּסְּה בְּפָה שָׁלֹּא יִהִיוּ נִמְחָקִים מְהַרָה, וְכִן מִצְיָה לְיַפוֹתְן מִבְּחוֹץ וֹמְבּפְנִים (רברי מורכי): ה. "עַרְידְי שִׁיבְּהֹב בִּימִינוֹ אֲפָלוֹ אִם הוּא שוֹלֵט בְּשְׁהֵי יְדִיוֹ, יְיְאִם בָּתַב (((() בְּשְׁמֹאל (()) בְּשְׁהַלִּם, יִאִם אַּשְׁרָּב יִרְי, שְׁמֹאל דְּיִרָּה (((() בְּשְׁהַלְּבִים בְּנִמִין: וְנִאְשֵּר יָדְ, שְׁמֹאל דְּיִרָּה (((() מָמִין: וֹ. *יּאֵין אָבְּיִר לְמָצֹא אֲחָרִים בְּתִוּבִים בְּיָמִין, וְאִשֵּר יִדְ, שְׁמֹאל דְּיִרָּה (((() יִמִּיִן: וֹּ *יַּאִין בְּרִיךְ לְשַׁבָּיִן הַ לְּשַׁרְם לֹבְּרִים בְּתִבְּה בִּלְים, לְּבִיבְּה לְשָׁרְם לִּבְּבְּרִוֹת ((() עִּיִּיְה בְּלִּא שִׁרְבִים בְּיִמִין. וְאִשֵּר יִדְ, שְׁמֹאל דְּיִרָּה (יִבּי בְּשִׁר הַשְׁרָּטְ לִּבְּרִים בְּלִיבִים בְּנִיןן. וֹאְשֵּר הֵייִבְּה בְּבִּר הְיִבָּה לְשִׁרְטֵט לְּנִי אִם (כּּיִּה אָם (() שִׁיּיָה (() עִּיִּרְוֹבָּה בְּיִבְּה בְּיִבָּה בְּיִבְּה בְּיִבְּה בִּיִר בְּבִּין בְּבִּיִין.

בָּאָר הַיּשָׂב (אָרָר מה שְׁנְּרָבּק מְכָּל (מְבָּר מה שְׁנְרָבּק מְכָּל (מָבָר מה שְׁנִרָבּק מִכָּל (מָבָר מַה שְׁנִרָבּק מִכָּל

מֶקוֹם יָשֶׁאֵר צוּרת הָאוֹת כָּשֵׁר, הָרד״ך בּיִת א חֶדֶר כב, וּמֶגַן אבְרָהָם כֶּתב דְּיֵשׁ

לְהֹחָמִיר. וְאָם אֵינוֹ דֶּבוּק בְּעצְמוֹ רק המָג אחת דְּבוּקָה בּחְבֶּרְמָה כָּשֵׁר, הָרב המְאִירִי.

ופְרִי חָרָשׁ בְּאֶבֶן הָעָזֶר סִימֶן קכה סָעִיף קָטֶן יא כָּתב דְּלֹא נְהִירָא וְאף בְּדִבּוּק על

יָדֵי מָּג יֵשׁ לְגָּרֹר הדֶּבֵק עמֵן שֶׁם. גם הרלְנ״ח מחָמִיר עמֵן בְּמֶגַן אבְרָהֶם, וְעמֵן לְקמֶן

סְעִיף כה מה שֶׁבֶּתוּב שֶׁם: (מ) פְּסוּלִים, היְנוּ, בְּשׁוֹלֵט בְּיָמִין לְבד, אְבֶל שׁוֹלֵט

ַבְּשְׁתֵּי יָדֶיז אָם כֶּתב בִּשְּׁמֹאל כָּשֵׁר, מֶגֵן אבְרָהָם: (ע) יָמִין, וְאָם כָּתב בְּיָמִין פֶּסוּל.

בֶּתב רָמ״ע סִימֶן לח שֶׁאֶחֶד בֶּתב בְּפִיד וּפְסָלוֹ אְפִלּוּ אִי אֶפְשֶׁר לִמְצֹא אְחַרִים, מֶגַן

אברהָם, והוא הדִּין כּיוֹצֵא בָּוָה דִּלָאו דַּרַךְ כָּתִיבָה הוּא, אִפְלוּ לֵיכָּא אַחֶרִים אֵין

לֶבֶרֶהְ על מְּפָלִין שָׁנְכְמָבוּ בָּכָהאי גוּנָא, עלת מָמִיד, עֵין שָׁם: (?) עַלְיוּנָה. מִשֹּׁים הְאָסוּר לְכָתֹב פֶּסוּק בְּלֹא שִׁרְטוּט, וּכְשָׁמְשֹׁרְטֵט שִׁיטָה עָלְיוֹנָה דִּיוֹ, עֵין מָגֵן אבְרָהָם:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

וְאַף עַל גַּב דְּכָל זְמַן שָאֵין מַעַבִיר פָּסוּל, דְּכְתָב הָעֶלְיון מְבַשֵּל כְּתָב הַתַּתְתוּן, 🔞 לא מִקְּרֵי עַל יְדֵי הַהַעַּבָרָה כְּתִיבָה שֶׁלֹּא כְּסִדְרָן בִּיוָן שָׁאֵין פותב כִּי אָם מַעֲבִיר, וְנִשְׁאָר כְּתָב הַתַּחְתוֹן מְמֵילָא: 🎵 (יב) בַּחֲבֶּרְתָּה. וֹאָם הָאוֹת גַּדוֹל וִנִּדְבַּק בִּסוֹפוֹ בִּאפָן שֵאָם נִגְרָר מַה שַׁדַּבַק מִכָּל מַקוֹם יִשְּׁאֵר צוּרַת אוֹת, וֵשׁ מַכְשִׁירִין וְוֵשׁ פּוֹסְלִין, וְהִסְכִּימוּ 🛪 הָאַדְרוֹנִים לְהַחָמִיר, עַל כֵּן צָרִיךְּ לְגָרֵר מַקוֹם הַדָּבֵק, וְאַף כֹּי בִּתִפְּלִין וּמִזוּזוֹת מִהַנֵּי תְּקוֹן, כֵּיוַן דְּלֹא נְשְׁתַּנָה צוּרַת הָאוֹת מִקֹדֵם: (יג) כַּל אוֹת. וַאַפְלוּ הַאוֹת הַאַחַרוֹן מַהַשִּׁישָה צָרִיכָה לָהִיוֹת מֵקְפָת גִּוִיל מֵאַרְבַּע רוחוֹתֵיהַ, וּלְעִכּוּכָא הוּא אֲפִלוּ בְּדִיעֲבַד, וּכְדִלְקַמֶּן בְּסוֹף סָעִיף טז, וַאֲפִלוּ אָם יֶתְסַר הַקָּפַת גְּוִיל לְהַקּוֹץ שֶׁל הַיּוּד גַם כֵּן פָּסוּל הוּא, וְכִדְאִיתָא בִּמְנָחוֹת דַּף כט. וְכַל פְּרָטֵי דִּין הַזֶּה עַיֵּן לְקַמֶּן בְּסָעִיף (יז) [טז] וּבְסִימָן לו: (יד) כְּתִיבָה הַּמֵּה. דְהַיִנוּ מּס שֵׁלֹא יְכַתֹּב בֵּיתִי״ן בַפִּי״ן כַפִּי״ן בֵּיתִי״ן, זֵינִי״ן נוּנִי״ן נוּנִי״ן זֵינִי״ן, וְכֹל כַּיוֹצֵא כָּזֶה: (פוֹ) קוֹצוֹ שֶׁל יוּד. הַיְנוּ, מש עקץ שְמאל שֵל יוד, וְכָל שַבֵּן אִם חִפֵּר רֶגֵל יָמִין דְּפָסוּל, וּתְמוּנַת 🖘 היוד עיון לקמן בדיני צורת האותיות בסימן לו ומה שבתבנו בשם הפרי מגדים: (פוז) פַּהַלְכַּתוֹ. בִּאוֹתִיוֹת שַצַטַנִ״ז גַ״ץ. ווֵה הוּא רַק לְכַתְּחַלַה, דְּבְדִיצַבַד בָּשַׁר לְרֹב הַפּּוֹסְקִים אָם לֹא תִּיֵג, וּכְדְלְקַמֶּן בְּסִימָן לוּ סָעִיף ג, עַיַן שָם שֶׁמְבֹאָר שָם כָּל פְּרָטֵי דִינֵי הַתִּיוּג: הֹ (יוֹ) שֶׁיִּכְתֹּב בִּימִינוֹ. רָאֵין דֵּרֶךְ כָתִיכָה בִּשְּמֹאל, וְהוֹא הַדִּין לַעֲשׁוֹת אֵיזֵה תִּקוּן בִּשְּמֹאל בִּעְנַיַן הַכְּתִיכָה דְּפָסוּל, אֲבָל לְהַפְּרִיד נְגִיעוֹת שֶׁבָּאוֹתִיוֹת נְרָאֶה דְּכַשֵּׁר אֲפִלוּ בִּשְּמֹאל, דַּמְיָא דְמַרְשְׁרִינָן בַּאֲנָשִׁים הַפְּסוּלִין לָזֶה לְקַמֶּן בְּסִימָן לט עַל ַכָּל פָּנִים בְּדִיעֲכַד, עַיֵּן שָם: (יח) בִּשְּׂמֹאל. הַיְנוּ, בְּשׁוֹלֵט בְּיָמִין לְבַד, אַבָל אָם מּס שוֹלֵט בִּשְׁתֵּי יָדָיו, אֲפָלוּ כָּתַב בִּשְׂמֹאלוּ כָּשֵׁר. וַאֲפָלוּ אָם שוֹלֵט בִּימִינוֹ לְבַד, אָם אִי אַפְּשַׁר לְמִצֹא אַחֵרִים (יוּי יִנִיחָם אַךְּ לֹא יְבַרְךְּ צַלִיהֶם. וְסוֹפֵר שָׁכּוֹתֵב בְּיָמִין וְכָל מְלַאכְתוֹ בִּשְּׂמֹאל אוֹ לְהֵפֶּך, כָּתַב הַפְּרִי מְגָדִים שָׁנָכוֹן לְכַתְּחִלָּה שָׁלֹא לְקַבְּלוֹ לְסוֹפֵּר, וּבְדִיעֲבַד אֵין לֶאֱסֹר, עַיֵּן שָׁם הַשַּעֵם: (יפ) הָוֵי יָמִין. עַל בֵּן אָם כָּתַב בִּימִינוֹ פָּסוּל כְּמוֹ בִּשְּׁמֹאל דַּעַלְמָא וַכַּנַ״ל, אָם אֶפְּשָׁר לִמְצֹא אֲחַרִים. וְכָתַב הָרַב מְנַחֵם עֲזַרְיָה, מַעֲשֶׁה הָיָה בְּמִצְרַיִם שֶׁתָּפַס אֶתָד הַקַּלְמוֹס בִּשְּׁפָתָיו וְכַתַב בּוֹ, וּפְסַלוֹ, דְאֵין דֶּרֶך כְּתִיבָה בַּפֶּה לְכַלֵי עַלְמָא, וְכַתַב הַמָּגַן אַבְרָהָם דְּפָסוּל אֲפִלוּ אָם אִי אֶפְשָׁר לִמְצֹא אֲחֵרִים. וְעַיֵּן בְּסֵפֶּר מִשְׁנַת אַכְרָהָם בְּשֵׁם הַגֵּט מְקַשָּׁר וְעוֹד פּוֹסְקִים דְּמַשְׁוִין זָה אוֹ הַכּוֹתֵב בְּרָגְלוֹ לְהַכּוֹתֵב בְּיַד שְּמֹאל: ן (ב) שִׁיטָה

בַאור הַלְּכָה

תְמוּדוֹת, וְהָאֵלִיָּה רבָּה הִשִּׁיג עָלֵיהָם דְהרִיכִ״שׁ לֹא קָאֵי כְּלָל על דִּכְרֵי הנִּמוּקִי יוֹסַף כְּשָׁיָּרק זָהָב על הדְיוֹ, דְּבָזָה לֹא שׁיָדְ עִנְין מְנָמָר כֵּיוַן דִּכְתָב דִּלְמשָה קיָם, אָלָא הרִיכִ״שׁ קָאֵי על עָקר החִין אָם כָּתכ בְּזָהָב אוֹ בְּצָבְעוֹנִים עצָמָן וּגְרָרָן וּכְתָבָן בִּדְיוֹ, דְּבָוָה שׁיָדְּ עִגִין מְגָמֶּר, וְהָאֶרִידְ בָּוָה. וְעיֵן בְּבִרְבֵּי יוֹמַךְ סִימָן רעו שַהסכִים לְדַכְרֵי הַאֵּלֹיָה רבָה וְכֵן הבָנִי יוֹנָה גּם כֵּן: * כְּמוֹחֵק אָת הַשֶּׁם. אָבֶל מוֹחֵק ממָשׁ לֹא הָוֵי, דְּגִשְׁאָר כְּתָב התחִתוֹן. ומשִׁמע מִכָּאן אִפְּלוּ זָרק זָהָב שָׁלֹא בָּקְדַשׁת השֵׁם אָסוּר לִמְתֹק, דְלֹא כְמָה שֶׁכָּתב הש״ך בְּיוֹרֶה דֵּעָה בְּסִימַן רעו בְּסָעִיף קָטָן יב. בְּּרִי מְגָדִים: דֹּ * צָרִיף שֶׁלֹא תִּרְבֵּק שׁוּם אוֹת בַּחֲבֶרְתָּה. וְאָם התָּג אֶחָד דְּבוּקָה בּחְבֶרְתָּה, בָּזֶה זֵשׁ נָפְּקָא מִנּה, דְּאָם התָּגִין שֶׁל הָאוֹת גוּפָּא דָּבֶק אָחָד בּחָבֵרוֹ, דעת הָרב מְנחֵם עִזְרְיָה לְפְּסֹל וַוְהוּכָא דְּבָרִיו לְאַמֶּן בְּמָגוֹ אַבֶרָהָם וּבָאֵלָיָה רַבָּה), אך אָם גּוֹפֵי הַאוֹתִיּוֹת נְבַּרוֹת כַּל אֲחַד בִּפְנֵי עצְמוֹ, רק התַּג שָׁל אוֹת אָחָד גוֹגֵע פּתָּג שֶׁפָּאוֹת שָאָצְלָה אוֹ מְתַּבָה לְתַבָה, המִאִירִי מֵקֵל פָּזֶה, וָהמָגוָ אבָרָהָם וָהפָּרִי תָדָשׁ בָּאֶבֶן הָעָזֶר סִימָן קבה סָעִיף קָטָן יא מתִמִירִין גּם בו בַּזָה. אך הָאַלְיָה רבָה בְּסִימָן זָה בָּתב דְיֵשׁ לְהֹחְמִיר בָּזָה רק בִּרְאָפְשָׁר, ָרָהוּבָא דְּכָרָיו בְּפִּרָי מְגָדִים בְּאֲשֶׁל אַכְרָהָם וַיּמָה דְּמִדְּכְרֵי שַׁעֲרִי הְשׁׁיִכָּה מַשְּׁמֵע וַבְּס״ק ה) [ד״ה בַּחֲבֶרְתָּה) שָׁיֵשׁ לְהַחְמִיר אַף לְהַמְאִירִי בְּדִיעֲבֵד אָם לֹא הִקְּגָן, עִנְיָתִי בִּפְּרִי חָדָשׁ שָׁם וּמִשֶּׁמֵע לְהָדְנָא דּלְדַצַת הַמְּאִירִי מֵש לְהַכְּשִׁיר אַף בְּלֹא גְּרירָה בְּדִיצְבַדֹן. וּמִכָּל מָקוֹם לְבֹתְּחִלְּה ַלְטָּיָף קְטָּעִיף בְּסָעִיף אַכְּרָהָם בְּסָעִיף קָטָן הוּרְבּ״ח שָׁהֶבִיאוֹ המָגֵן אַכְרָהָם בְּסָעִיף קָטָן ג הָתִקוּון מָהנֵי אָפָלוּ לִדִידַה. ואָפָלוּ הָגִין שָׁנּוֹגִעִין אֶחָד לֹחְבֵרוֹ בָּאוֹת גּוּפָא גָרָאָה דִּמְהנֵי תִקּוּן, ואָפָלוּ בִּתְפָּלִּין וּמְזוּזוֹת, וְלֹא מִקְרֵי שָׁלֹא כְּסִדְרָן, כֵּיוָן דּתְזִינֶן שַּלֹא נִשָּׁתנָה צוּרת אוֹת מִקֹדָם על יְדֵי זָה, וְכֵן כָּתב בְּסֵפֶּר קָסֶת הפוֹפֵּר: * כָּל אות תַּהְיֵה מַקַפָּת גּוִיל. גּוִיל דִּנָקט לָאו דּוָקא, דְאֵין כּוֹתְבִין עָלָיו תִפּּלִין, וּכְדִלְקמָן בְּסָעִיף ז, רק דְּנָקט לְשָׁנָא דְּשׁיַדְ אֵצֶל סֵפֶּר תּוֹרָה וְלַאוֹ דִּוְקָא, עלת תַּמִיד: זֹ * אֵין צַרְיךְ לְשַׂרְטֵט כִּי אָם שִׁיטָה עֵלְיוֹנָה. וּכְדִיעִבד אָם לֹא שָּרְטֵט אָפָּלוּ שִׁיטָה עֶלִיוֹנָה לְדעת המְחבֵּר, אוֹ מִכָּל צד לְדעת הרמָ״א, תַּלוּי בין שִׁיטת רבֵּנוּ תָּם וּשְׁאָרֵי בּוֹסְקִים דִּלְרבֵנוּ תָּם שֶׁכָּתב דְּסֵפֶּר תּוֹרָה אֵין צְרִיכָה שָּרְטוּט רק בְּשִׁיטָה עֶלְיוֹנָה לְדעת המְחבֵּר אוֹ מִכָּל צד לְדעת הרמַ״א, וּכְדִיעְכד נָפְּסל בָּזָה, וּמֵכְרָת לוֹמר כֵּן מִמּפֶּכָת סוֹפְרִים דִּיִרִיעָה שָׁאֵינָה מְסַרְגָּלֶת בְּּסוֹלָה, אָם כֵּן הוּא ההִין בִּתִפִּלִין, הַחד הִינָא אִית לְהוּ לְשִׁיטָתוֹ, אָכֶל לְפִי מה הְפַּסְקִינֶן בְּיוֹרֶה דֵעָה סִימָן רעא סָעִיף ה דְּסֵפֶּר תוֹרָה צְרִיכָה לְהִיוֹת שִּׂרְטוּט בְּכֵלַה כְּמוֹ ָמִזוּזָה, אָם כֵּן אֵין לָנוּ רָאָיָה לְפָּסֹל התִּפְּלִּין בִּדִיעָבד אף אָם לֹא שִׁרְטֵט כִּלָל, בֵּן אִיתָא בָּבֵאוּר הגָּרִ״א בִּקְצָרָה. וּבִדְכָרָיו נִיחָא שֶׁלֹא כָּתב המִחבֵּר לִפְּסֹל בּדִיעָבֶד כָּמוֹ שַׁכַּתַב לְהַדְיַא בִּיוֹרָה דֵּעָה בְּסַכֵּר תּוֹרָה וּמְזוּזָה:

עֶלְיוֹנָה. מִשׁוֹם דְּתְפּלִין אֵין עֶלֶיהָ הַלֶּכָה לְמשֶׁה מִפִּינֵי לְשַׁרְטֵט כְּמוֹ מְזֹיָה, רַק מּיּ מִשׁוֹם דְּאָסוּר לְכְתּב שָׁלְשׁ תַּבוֹת מִפְּסוּק בְּלִי שִׁרְטוּט, עֵל בֵּן בְּשְׁמִשְׁרְטֵט שִׁיטָה עֶלְינָה דַּי, כִּי סְתָם בְּנֵי אָדָם יוֹדְעִים לְאָמֵן יָדָם לְכְתּב כָּל הַשִּׁיטוֹת יְשָׁרוֹת אַחַר שֻׁבְּתְבוּ שִׁיטָה עֶלְינָה. וְקָאָמֵר אֵין בְּבָאוּר הֲלָבָה: דְּאָם לֹא שִׁרְטֵט בָּל הַשִּׁיטִין כְּדִי לְכְתֹּב יוֹתֵר בְּישֶׁר לְיַפּוֹת הַשִּׁיטוֹת בְּרָשוֹת בְּיָדוֹ, וְאִם לֹא שִׁרְטֵט צְפִלוּ שִׁיטָה עֶלְיוֹנָה, עַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָבָה:

שַׁעַר הַצִּיון

(ע) עלַת הָמִיד וּפְרִי מְגָדִים: ד (י) מָגַן אַבְּרָהָם: (יל) פְּרִי מְנָדִים: (יצ) בֵּית יוֹפְרָ: (צֹ) אַלְהָּו רַבָּה וּפְּרִי מְגָדִים דְּלֹא מַלְבוֹשׁ: ז (עו) בִּית יוֹפְרָ: